

F. 1. N. 6.
EX BIBLIOTH.
NATIONIS HUNGAR.
III A 223 VITEBERG.

SIGNAT. ccccxiii.

ICP 9/2409

De usu adnotamentorum s. signorum criti
corum apud Petros pmoajne que que
in Triplis, Heptaplis et Octaplis
et Pentaplis Originis inserviebantur
vide que docet edidit Grabius in
differt. de Pitti LXX. Interpr. pag. 57.
scyq.

Plura genera signorum s. notularum
habet Epiphanius.

Videri potest quoq; de his Montefal
conius in Palaeographia Graeca, cap. 5.
libri V.

BIGA
EPISTO-
LARUM

CASPARI BARTHI.

JOSEPHI SCALIGERI.

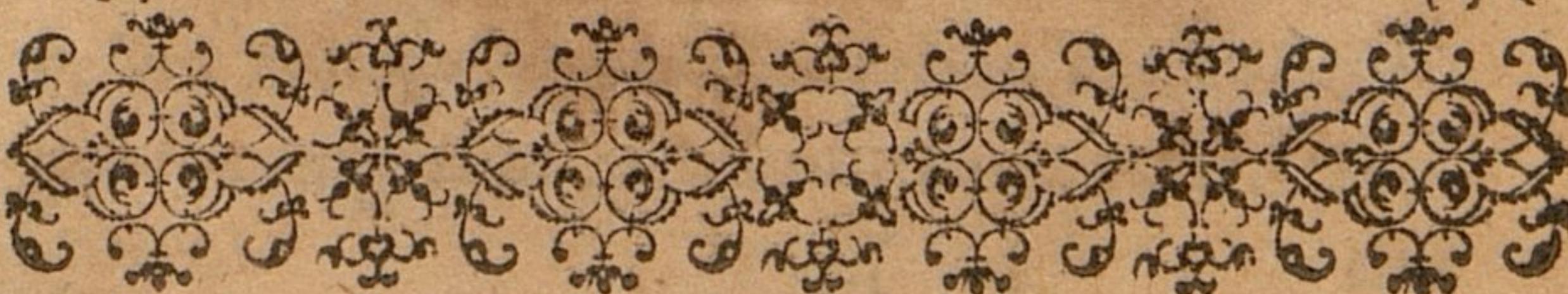
edente

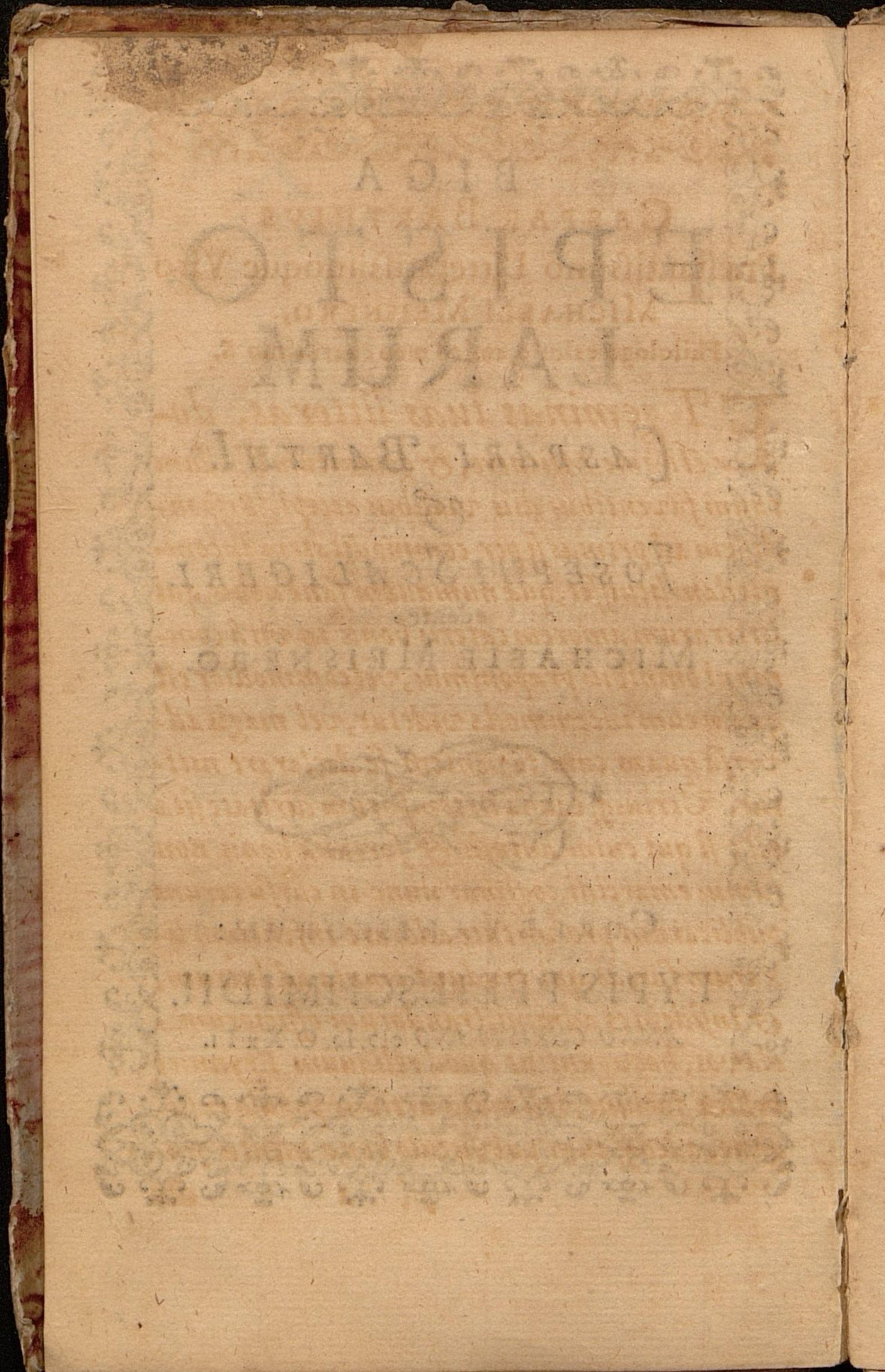
MICHAEL MEISNERO.

CURIÆ VARISCO RUM:
TYPIS PFEILSCHMIDI.

ANNO CHRISTIANO d. I. C. XXII.

CASPAR BARTHIUS
Præstantissimo Litteratissimoque Viro
MICHAELI MEISNERO,
Philologo eximio, amico meo charissimo S.

ET geminas tuas litteras, do-
ctissime Meisnere, & gemmeum libellum
tuum faventibus diis vialibus accepi. Respon-
dissem ad primas si per commoditatem incom-
modam licuisset, quæ numquam sanè nobis, qui
litterarum amorem cæteris bonis in vitâ com-
muni omnibus præponimus, vel commodior est
quam cum incommoda videtur, vel magis ad-
versa quam cum faventem se declarare niti-
tur. Utriusq; causa in temporum diritate sita
est; si qui enim animis & fortunæ bonis non
sumus emarcidi, cogimur nunc in cursu rerum
publicarum pro virtute adorare infelicium li-
xarum furias, qui trudunt omnia ad lucrum,
& insidentes administrandorum officiorum
clavos, hoc agunt ut quod reliquum Erynnies
bellicæ faciunt, ipsi malis artibus populo exsu-
gant, adeoq; cum pulvrisculo bona mentis sus-

: (2 die

dia eradicent. Quod si collecto & involuto
virtutibus nostris animo hoc agere insistamus
ut Tranquillitate animi intrinsecâ potissimum
namus Casus rerum volubilium, vitreæ sortis
nutu pendenteis, & veri hominis cultui nos de-
damus, rati tumultus illos exterorū & vagan-
teis turbines ambitionarum insaniarum ad nos
nihil pertinere, jam experimur re ipsa quam
nibili etiam in his simus, quibus curæ nostræ
abstractos ab rebus caducis nos privilegio quo-
piam interioris Sapientiæ transcribunt. Tum
enim immensa vis se aperit bonarum quidem
litterarum, sed talium, quarum cortices lam-
bentibus ætas nobis omnis conterenda est; si-
quidem eruditionem vero suo pretio estimare
quam adulari nobis de inscientiæ nostræ præ-
sumptionem malumus. Hæremus hic utrobiq; &
tam extra quam intra nos longè retrahimur à
perfectione & morum & litterarum quibus
studere, siquidem vulgo nos exemptos servare
volumus, ipsa conscientia Genii nostri compel-
limur. Cæterum cum animum generosum
hæc maximopere excrucient, neque sit quo suc-
curratur opinioni nostræ, quaqua versum
aciem mentis speculatum mittamus, subit
tamen

tamen egregia ab exemplis nonnullorum, paucorum licet, hominum, consolatio. Non enim adeo inclemensi vultu Omnipotentia res humanas despicit, quin errore communi majorem partem in declive trahente, hæreant tamen in munimentis bona mentis litterati homines, qui cum virtutis existimationem fere exaruisse videant, turbari autem studia ipsa quoque litterarum, Amœnitatem tamen ingeniorum suorum non deserant, sed presso pede Tranquillitatem suam servent, neque adeo solliciti de iis qui tumultu magno aerē complent, neq; admissentes penetralibus suorū pectorum contemtum illum ridiculum, quo concutere intentur reductos à plebe animos Architecti illi & Operarii turbarum. Neque vero hoc termino favor cælitum sese coercet; audemus in ipsis imminentium periculorum cumulis, superesse nostris litteris, & spem Posteritati ostendere, præstituros nos etiam hac rerum tuba, quæ memoriam nostram perennent. Quo nomine duplii sanè laude commendari meremur; qui & spernere publicos nocentissimosq; litterarum meliorum hostes possimus, & nobis, uti dixi, eo usque superesse, ut cum inscitia

: (3 aliorum

aliorum pugnare animum inducamus, non
contenti bonis nostris eatenus uti, quatenus
illis tranquillitatem in pectoribus nostris cum
omni felicitatis copia absolvere datur. In
hoc genere, Vir doctissime, cum jam ab multis
annis studia mea versari videam, ratus pro-
videntiae quodam decreto mentem mihi ad
hunc scribendi scopum destinatam, quamvis,
ut ante dixi, miram discendarum rerum co-
piam ab omni Antiquitate undiq; me urgere
norim, non desisto quotidianis me convitiis ad
persistendum cogere, pricipue si quando littera-
rati alicujus exemplo mei commonear, quod ut
rarius mihi meisque litteris contingit, ita gra-
tior fructus est quem spes productior edit. Jam
vides me Epistolæ ordinem ad aureolum tuum
libellum deduxisse, quem super Adnotamentis
veterum Philologorum ex recentiorum obser-
vationibus, eleganter & eruditè composuisti.
Fatebor tibi candido animo, ita me optimæ
mens & successus felix operis tui affecit, ut in
te redire videar ad annos jam mihi inter ado-
lescentiam & Juventutem elapsos, quibus sva-
vit as illa observandi plurima in libris prisco-
rum auctorum aliquod apud Eruditos nomen
dedit.

dedit. Cumque nihil quod tuum sit displicere possit, gnaro videlicet nō vulgariter via ad Laudem Famamq; veram grassari; tum vero argumento hoc videris mihi palmarium fecisse. Si enim judicio recte utimur in censendis probandisq; scriptis iis, ex quibus omnia Sapientiae & Eruditionis studia pendent, quis tam infeliciter stupidus erit, ut Notas supervacuas putet quibus quid quaque de re judicemus, quo pacto ab aliâ aliam discernamus, & proponamus, & illis ipsis preliactionum astrin gamus? Utinam veteribus moribus collapsis, vel scriptorum nobis mansisset salva auctoritas. Utinam hac quoq; collapsâ superstites saltum scriptorum de scriptoribus censurâ essent, in quibus amissis sanè immane damnum tempora nostra patiuntur. Barbari nos sumus, Linguas, quibus humana & divina Sapientia omnis composita est, ærumnabili, ut ille ait, Labore addiscere cogimur, Cum ad intelligentiam rerum devenimus, jam in alium omnino Orbem delati videmur, neque hoc aliâ magis de caussâ, quam quod nullo præeunte nobis ipsis judices ignotarum adhuc scriptiorum esse compellimur. Hæret hic cursus

: (4 studio-

studiorum, atque ut bonum eligamus unum &
simplex, innumera sequiora & legere & disce-
re necesse habemus. Quæ res in studiorū prisco-
rum disciplinâ longè alia fuit, Notatis videli-
cet iis quorum probabilis usus & Ratio non
erant, laudum titulis contra insignitis quibus
res præclaræ & scientia accuratiore dignæ com-
prehendebantur. Quæ cum ita sint, neque à
quoquam cum bono sensu secus censeri possit,
nonne optimè & præclarum ingenium tuum
& operam diligentem collocasse dicendus es,
qui ex recentium scriptis doces nos compendio
eas notas, quibus judicium de quibuslibet sum-
morum auditorum locis sine ulla molestiâ pro-
ponere possimus? Ut videlicet labore & in-
dustriâ nostrâ de omnibus posteri melius &
strictius sentire possint, redento diuturno su-
dore per exiguum nostrum. Scio non defu-
turos neque jam deesse qui rem levem, futi-
lemque censeant quicquid hujus elaboraveris,
vel in posterum etiam elaboratus sis; ve-
rum ii homines neque harum sunt litterarum,
& humanitatis nomen nomine solo preferunt
dum studia Liberalia lucro & ambitione me-
tiuntur, re vero ipsa sapere nihil aliud possunt,
quam

quam quod ab liberalibus litteris alienum est.
quas non attigerunt ipsi, & ut alii vel non
tangant, vel tactas deserant, omnem lapidem
pro se singuli & in universum omnes move-
re non desinunt. Eos ego superciliosos & cru-
dissimae Eruditionis viros cum magna aucto-
ritatis ipsorum prefatione interrogari abs te
velim, (quoniam non minus dextrum in de-
fendendis quæ jam docueris, quam in docendis
quæ defendenda arbitreris, tefore & esse existi-
mo) Ecquid sciant aut fando modo audierint
omnem eruditionis summam in monumentis
Antiquitatis positam esse? Si concedant
hoc, cur ea quam optima, emendata, illustrata,
distincta, judicata, censita quam diligentissi-
mè, nos legere velle pati nequeunt? cur solos il-
los, tot vanioribus horum contemtu laudatis,
vitilitigant, incessunt, denique exsecrantur, &
devovent, qui ad posteros, quantum in ipsis est,
fontes omnium doctrinarum limpidiores tra-
ducere cupiunt? Cur inutile hoc studium cen-
sent, quod litterarii, hoc est circa apices Ele-
mentorum pugnans, summâ injuriâ, dicunt,
cum sine eo ne unam quidem paginam vera
doctrinae assequi valeant; ad quam juvandam
): (s atque

atque illustrandam quod attinet, sanè summo
studio laborandum est ne lateat posteritatem,
modo tam inquis hominibus ulla restet?
Quod si adeo absurdo iudicio & ingenio mor-
tales reperiantur qui negare ausint quicquid
hodiè scimus priscorum nos libris debere;
Age illi cum eximio ingenio viri Lingua-
rum principem Hebream, Graciam conditri-
cem humanarum disciplinarum, Latinam ex-
cultricem & traductricem è memoria homi-
num extirpent, dedant vero se deinceps cum
vulgo asseclarum suorum aut divinis aut hu-
manis quibuslibet litteris; hic vero ut in ca-
thedris, suggestis, pulpitis, principumq; adeo
ipsorum Dicasteriis, regnent, videbunt certè,
si Diis placebit, se satis opulenter de suæ do-
ctrinae succo instructos.

Vides, doctissime Meisnere, quo me li-
belli tui dexteritas deduxerit, qui cum usum
Notarum ad sententias distinguendas &
scriptorum pretia digerenda priscis usitata-
rum, ita illustret, ut in eo genere simile adhuc
nihil prodierit uspiam; merito penitus nos ad
estimandas laudes tuas introducere debuit;
qua sanè in hoc non absolvuntur ut levium

Elemen-

Elementorum apices diribant ; sed quid ni-
grum quid album sit eo generosius & fidelius
perpendere jubent , quò melius deinceps judi-
cium nostrum per hæc arguta compendia pa-
lam facere poterimus . Macte ingenio stu-
diorumque hæc tuorum excellentiâ , & tenc
callem hunc Virtutis egregiæ , quæ non præsen-
tium modo utilitati , sed futurorum etiam
mortalium emolumento desudet , tibi Laus
eterna jam decus illud spondet , quod etiam
eminus videns facile Lemurum assultus , faci-
lè Invidiæ livorem , facile denique Insci-
tiam & Impudentiam contemnes , securus in
publico hoc Europæ tumultu de tranquillita-
te morum & animi tuorum , partâ per eas
litteras , quarum interior cognitio te divinis
illis animabus quotidianum collocutorem
sistit , quæ receptæ jam DEO , jam multa se-
cula compositæ , monumentis tamen divino-
rum ingeniorum posteritatem suam suas scien-
tias , ab sese inventas , excultas , & translatas ,
docere non desinunt ; quin , quicquid sanctum ,
sacrum , Justum , salubre , decorum , pulcrum ,
honestum , Utile , denique quicquid ullo nomi-
ne commendabile scire mortales Omnipotentia
voluit ,

voluit, libris nobis aureolis propinent; quibus
ut gratias aliquo modo agamus; age seducti à
Fortuna lubricis & futilibus muneribus, cum
illis gratissimè conversemur, illis verè candi-
dis, verè probis animabus; cumque ex longâ
& quotidiana cum illis collocutione, tot di-
vitiarum & deliciarum, quot omnium secu-
lorum in litteras redacti thesaui ferunt, com-
potes & intelligentes facti fuerimus; audea-
mus & ipsi vestigiis earum insistere; &
conscribamus libellos semper-victuros, sem-
per memoriam nostri gratam acceptamque
nepotibus præstituros; quorum felicissimo eo-
dem ducamus, & post fatu corporum in animis
eorum viventes, mereamur & nos quandoq-
uis accenseri, quos extra omnem contentū
aleam positos admiramur, & eo pressius lau-
damus, contentiusque sequimur, quo vecor-
diarum odio ab improbis imperitisque homi-
nibus incessi eorum memoriam videmus.
Huc cum te mecum studia nostra communia
ducant, jamque tam nobile & selectum bona
mentis & ingenii perfelicis pignus, quale
hunc tuum libellum merito tuo ipsiusque
laudamus, dederis, turpius putas non cepisse,
quam

quam tanto principio defuisse. Livor ipse,
sine quo pergere minimè poteris, testimonium
incomparabile præstantia tibi tua dabit, ade-
ritque laudibus tuis, dum opprimere eas ni-
titur, scilicet ut multis tuae virtutis hosti-
bus, quam benè agas ex eo clarius etiam co-
gnoscas, quod malis imperitisque integritas
& doctrina tua exosa esse incipient. Vale
vir doctissime, meque tardæ scriptionis ex-
cusa; Salutem plurimam Clarissimo Viro &
penitarum etiam litterarum consulto, VVol-
gango Seidelio vestro plenis votis ascribo.

Scriptæ Lipsiæ a.d. KL. April. CICD CXXII.

JOSEPHI

JOSEPHI SCALIGERI
DIATRIBA
DE
C R I T I C A,
AD V. CL. P. SCRIVERIUM.

TRia genera GRAMMATICORUM: alii *Τεχνικοὶ*; alii *Ιστορικοὶ*; tertium genus *Κεληκοὶ* vocantur.

TEXNIKOI elementa & primores literas docent; item partes orationis, structuram verborum, & similia, eos Græci Γραμματίσας potius, quam Γραμματίζεις; & Latini Literatores, non Literatos vocant.

Catullus:

Munus dat tibi Sylla literator.

Ars autem non Grammatica, sed Literatura.

HISTORICI in fluminum, montium, regionum nominibus occupati sunt. abstrusas historias, aut μυθολογία, aut ποιητικῶς θεολογία explicant: genealogias Deorum ac Heroum priscorum diligenter rimantur. Planè sunt quos indicat Juvenalis:

*Ut legat historias, autores noberit omnes
Tanquam ungues digitosque suos: ut forte rogatus
Dum petit aut thermas, aut Phœbi balnea, dicat
Nutricem Anchise; nomen patriamque nobercæ
Archemori: dicat quot Acestos sixerit annos,
Quot Siculus Phrygibus vini donaverit urnas.*

Eadem quoq; in Historico Grāmatico ridet Lucianus
ἐν τῷ περὶ τῶν ἐπὶ μίσθῳ συνόντων. Sed quantum hæc ridentur ab illis, tamen propria sunt hujus partis Grammaticæ, quæ *ἰστορικὴ* vocatur.

Nobilior

Nobilior utrâque CRITIKH. Nam CRITICI tan-
quam censores quidam veterum librorum, & Sena-
tum legere posunt, ut ille apud Ausonium:

Qui sacri lacerum collegit corpus Homeri.

& non probos tribu movere, ut apud eundem:

Quiq. notas spuriiis versibus addiderat.

quia παρεγγέγεια μένται, ἐμβολιαῖς, νοθευονται,
& similia deculpare, ut eorum verbo utar, solent, & no-
tā culpæ appositâ damnare: neque tantum quæ per-
peram ab auctoribus dicta, scripta, pronunciata sunt
ἀθετεῖν, ὀβελίζειν: sed & aliorū Criticorum temere
scita notare ac castigare, quam κρίσιν ειδαίσ αἴτε-
τήσις vocabant. Idem etiam duplices & ambiguas
lectiones recensebant, quas διηγάς χειρός dixerunt.
Nam Χειρός, oratorum, poëtarum, historicorum sunt
auctoritates & scita. Sed præcipua hujus studii pars,
transposita in auctoribus suis sedibus vindicare, ut fe-
cit ille,

Qui sacri lac. col. corp H.

quo nomine μεταθέσις ταῦν γραφῶν valde celebra-
runt. Et conciliatio sententiarum etiam in Philoso-
phis ad eos pertinebat. ejusmodi sunt συμφωνίαι τῶν
δογμάτων in Platone, à veteribus Criticis notatae.
Sunt & eorum ἐκλογαὶ καλλιγραφίας. quæ sunt ab
illis in quodam auctore venuitè novatae: hujus enim
artis & hæc pars est.

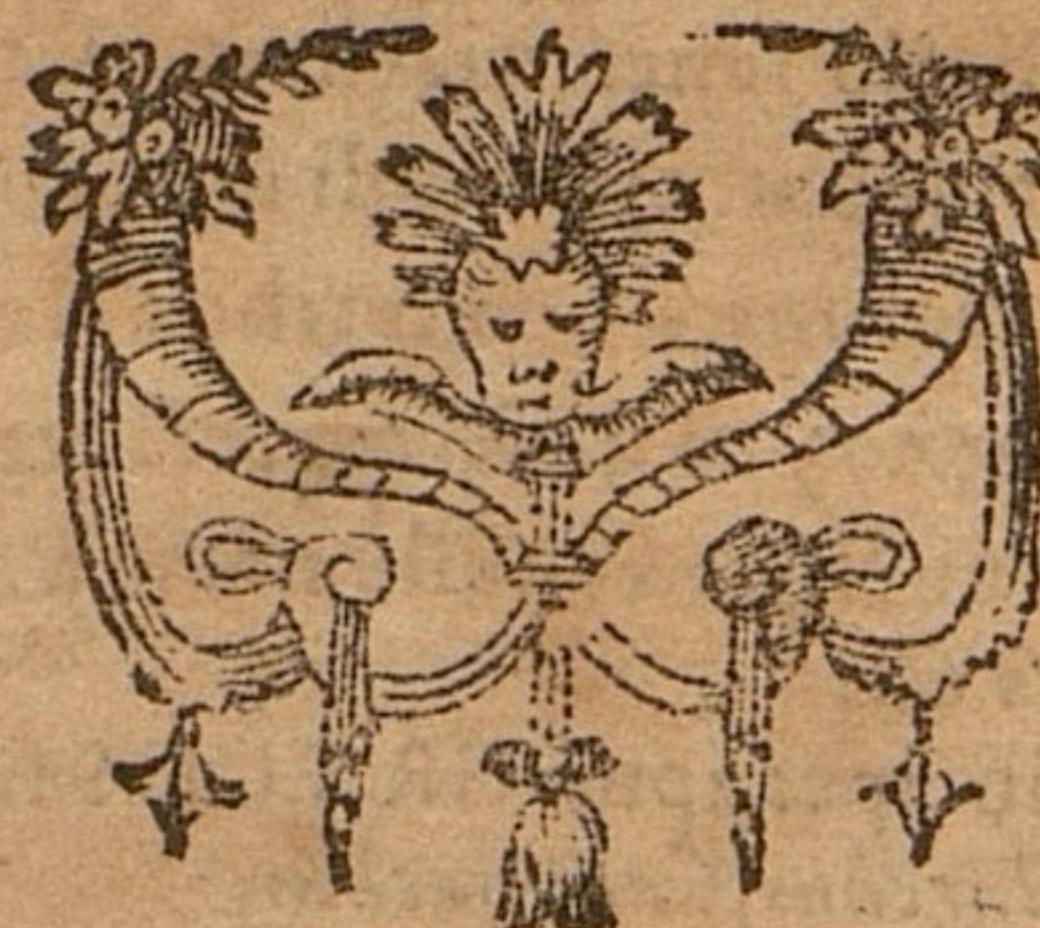
Criticæ principes apud GRÆCOS sunt *Aristophanes*, *Crates*, *Aristarchus*, *Callimachus*.

Apud HEBRÆOS *Masoritæ* sunt, qui apud Græcos
Critici. ii incertas ac vagantes artis Grammaticæ re-
gulas in ordinem coegerunt: Bibliorum sacrorum
scripta apicibus ac punctis vocalibus, quæ Hebraismi
anima est, exornârunt; διηγάς χειρός quas ipsi vo-
cant

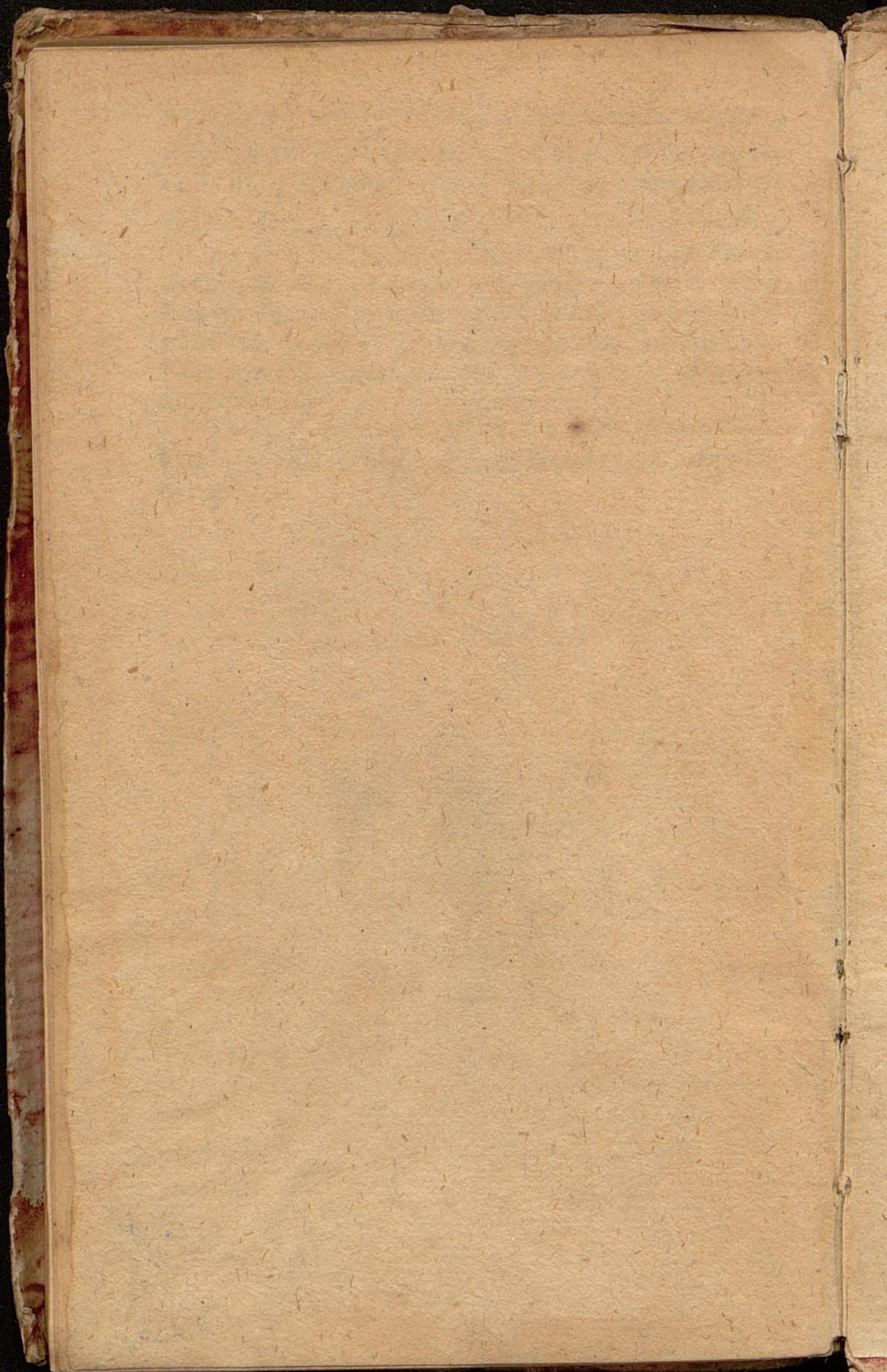
canū legēndā nō scriptā, & scriptā nō legēndā, συμφωνίας, διορθώσδε, οὐελισμός, & si quae sunt his cognata, in illorum Criticis Commentariis hodie passim videntur. Deniq; ἡ Κριτική apud eos Masoreth vocatur.

Apud LATINOS nobilissimi Critici sunt *Varro*, *Santra*, *Sisenna*: sed omnium princeps *Varro*. Ejus Critica docuit ex multis fabulis unam tantum & viginti Plautinas esse, quae postea *Varronianæ* dictæ sunt. Cum enim Plautinarum fabularum censum ageret, eas nominavit, cæteras præterivit.

Hæc sunt quæ de CRITICA habui. Plura habebam: sed pauciora quæ ad rem ficerent, ex tempore delegi.

Aug III A 223

ULB Halle
006 533 353

3

VD 17 Z

